296651 - İslam Fıkhında Delinin Hükmü

Soru

Deli ve deli ile davranışlarla ilgili hükümler nelerdir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Şüphesiz mükellefiyetin şartı akıldır. Delilik: kişinin söz ve eylemlerini normal bir şekilde kullanmasını engelleyen durum ve akılda meydana gelen dengesizliktir.

Başka bir tarifte, Delilik: iyi ve kötüyü ayırt eden akıl gücünün yok oluşudur. Böylece sonuçları bilemez duruma gelir. (el mevsua el fıkhiye 16/99)

Delilerle ilgili fıkıh kitaplarında bir çok konu bulunmaktadır. Bunlardan bazıları ise; fiziksel ibadetlerdir. Zira deliler; taharet, namaz, oruç ve haccı yerine getirmezler. Bunları yapsalar dahi geçerli olmaz.

Şayet delinin sahip olduğu bir mal var ise zekatı çıkarılır. Velisi onun yerine zekatı çıkarmakla mükelleftir. Deli, şayet bir şeyi bozar ve yıkarsa gerekli tazminatı öder. Ancak bu durum mükellefiyet açısından değerlendirilmemektedir.

Delinin anne veya babası Müslüman ise onun Müslüman olduğuna hükmedilir ve cennete gireceği ümit edilir. Daha detaylı bilgi için (14392) nolu sorunun cevabına bakınız.

Delinin alışverişi geçerli olmadığı gibi boşanma ve hibe gibi sözel davranışları da genellikle geçerli değildir. Ayrıca muamele yasaklıdır.

Delilik nikah akdinde bir kusur olarak kabul edilir dolayısıyla delilik, nikah akdinin feshedilmesi gerektirir.

Delinin üzerine kısas ve zina haddi icra edilmez.

Deli mirasçı olabilir, velisi onun malını maslahatı gereği yerlerde kullanır. Deli ölür ve bir varlığı varsa akrabaları ona mirasçı olabilirler. Ayrıca bu konularda daha detaylı bilgi için “El Mevsua el Fıkhiye 16/99-116” kitabına ve aşağıdaki linklere başvurabilirsiniz.

http://www.alukah.net/publications_competitions/0/41911/

https://www.jamaa.net/books.library/?i=39361#main

En iyisini Allah bilir.